

ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEM

**GYÖNGYÖSI
KÁROLY RÓBERT
CAMPUS**

<http://uni-eszterhazy.hu>

Ipari meddőhányó környezeti hatásának csökkentése

Tury Rita

Agrártudományi és Környezetgazdálkodási Intézet

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Gyöngyösorsoszi térségének bemutatása

- Természetes fémtartalom - geológiai eredetű
- Mesterséges fémterhelés - ipari eredetű

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Gyöngyösorosziban zajlott ércbányászatról

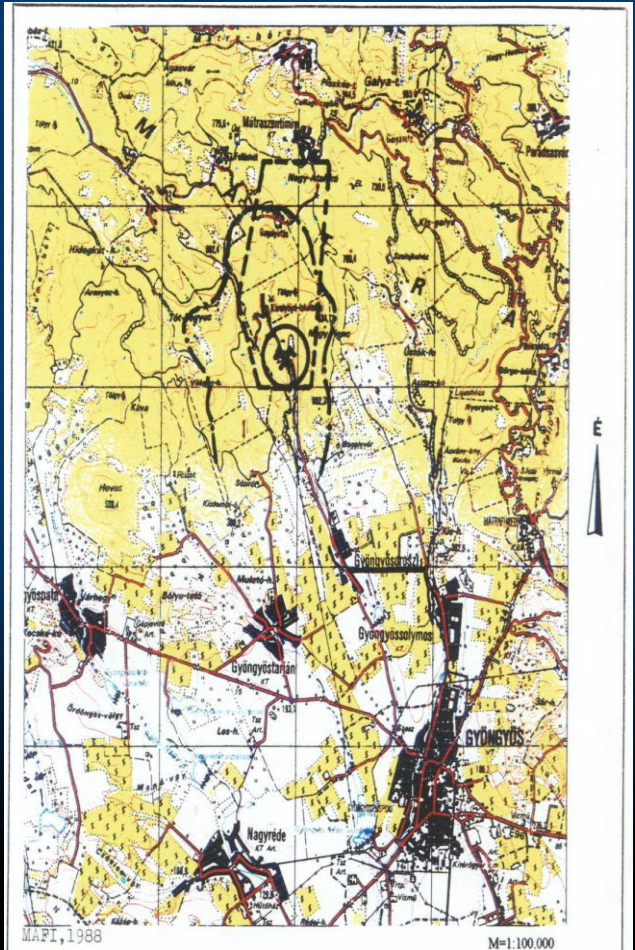
- A 37 év alatt kb. 3 millió m³ flotációs iszapot községtől 2,5 km-re 23 ha-on helyeztek el, maximális vastagsága 23,7 m.
- A helykiválasztásnál csupán morfológiai szempontokat vettek figyelembe, egy patakfolyáshoz, majd erre helyezték a flotációs iszapot.

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A bányászat által érintett terület áttekintő térképe

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

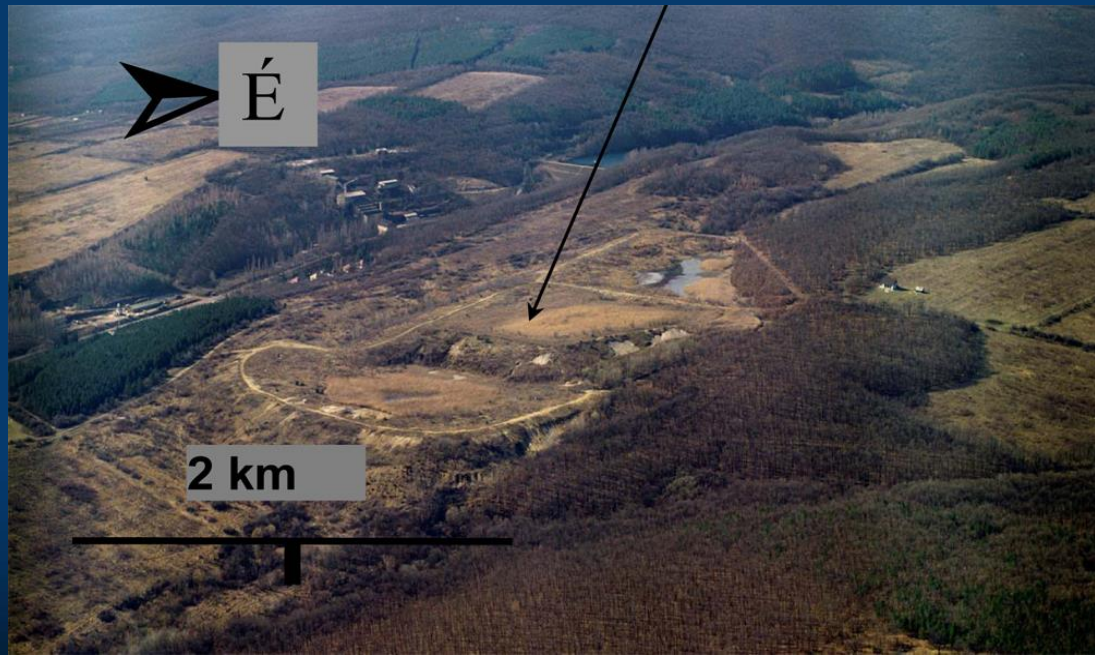

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Száraz-völgyi meddőhányó

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Meddőhányó felszíne

Bence-völgyi tározó

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Ipari tározó

Tisztított bányavíz

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A Toka-patak

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Vizsgálatok

Parcellák kialakítása

- A tíz négyzetméteres parcellák a meddőhányótól kb. 600 méterre
- A fakerettel elhatárolt egységek 50 cm magasak
- 12 különböző kezelés négy ismétléssel

Kezelések

1. komposzt,
2. mordenit (természetes zeolit),
3. szennyvíziszap + szintetikus zeolit,
4. szennyvíziszap + klinoptilolit (természetes zeolit),
5. oltott mész,
6. mésziszap (CaCO_3) + faforgács,
7. 5 %-os alginit,
8. mésziszap (CaCO_3) + 5%-os alginit,
9. mésziszap (CaCO_3) + klinoptilolit (természetes zeolit),
10. mésziszap (CaCO_3) + szintetikus zeolit,
11. mésziszap (CaCO_3),
12. mésziszap (CaCO_3) + oltott mész,
13. kontrol.

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Első, második év

tavaszi árpa (*Hordeum vulgare*) Paszadéna fajta

Lucerna (*Medicago sativa*) Viktória fajta

Harmadik - ötödik év

Lucerna (*Medicago sativa*) Viktória fajta

vörös csenkesz (*Festuca rubra*)

Keszthelyi 2-es fajta

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

CÉLKITŰZÉSEK:

- A vizsgált növényfajok nehézfém-tartalmának meghatározása a gyökérben és a hajtásban
- A növényfajok fejlődésének vizsgálata
- Hatékony kezelések kiválasztása

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Kezelések értékelése állományfejlettség alapján

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A vörös csenkesz szennyvíziszap + szintetikus zeolit
kezelés hatására szeptemberben

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A vörös csenkesz a kontrolnál szeptemberben

Betelepülő növényfajok

Tussilago farfara

- Martilapu

Poa annua

- Egynyári perje

Poa pratensis

- Réti perje

Plantago lanceolata

- Lándzsás útifű

Ambrosia artemisiifolia

- Parlagfű

2008/07/01

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A környéken környezetvédelmi problémát okozó fémek

- *kadmium*
- *réz*
- *ólom*
- *cink*

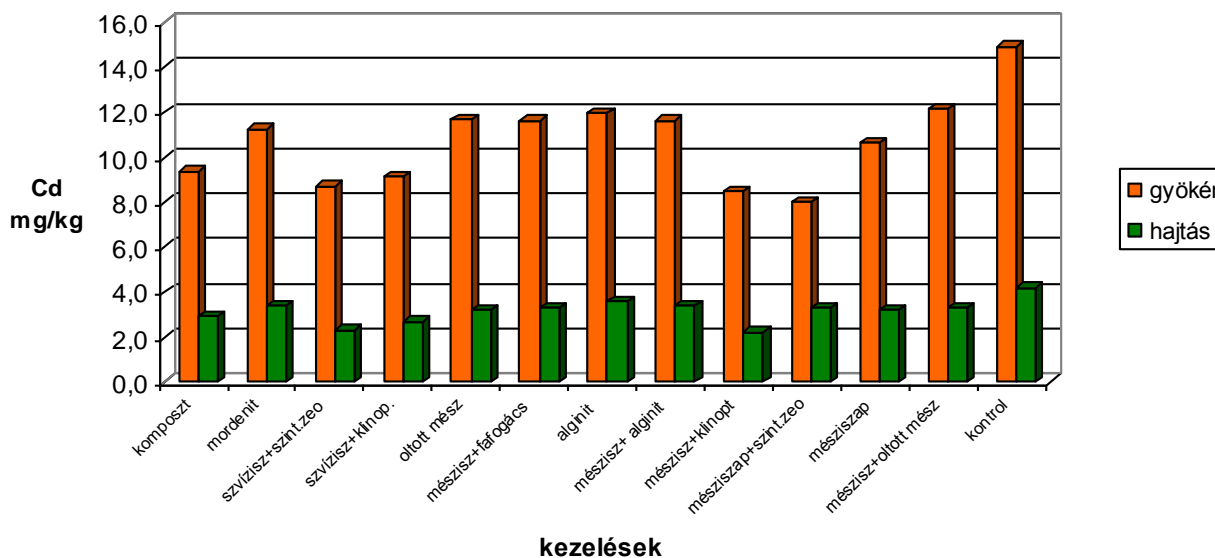

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Növénytavételezés

- **Különböző fenológiai fázisban**
- **Növények gyökér és a hajtás akkumulációjának mérése**
- **A növények analízisére a BÁLINT ANALITIKÁBAN került sor**

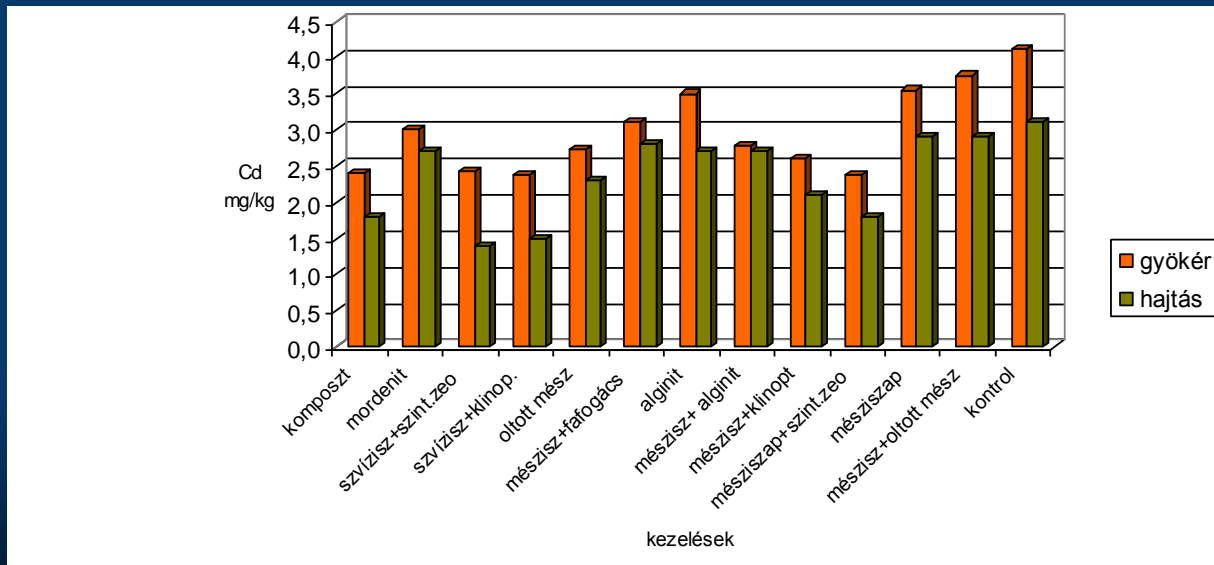
Tavaszi árpa kadmium akkumulációja a gyökérben és a hajtásban (2005-2006)

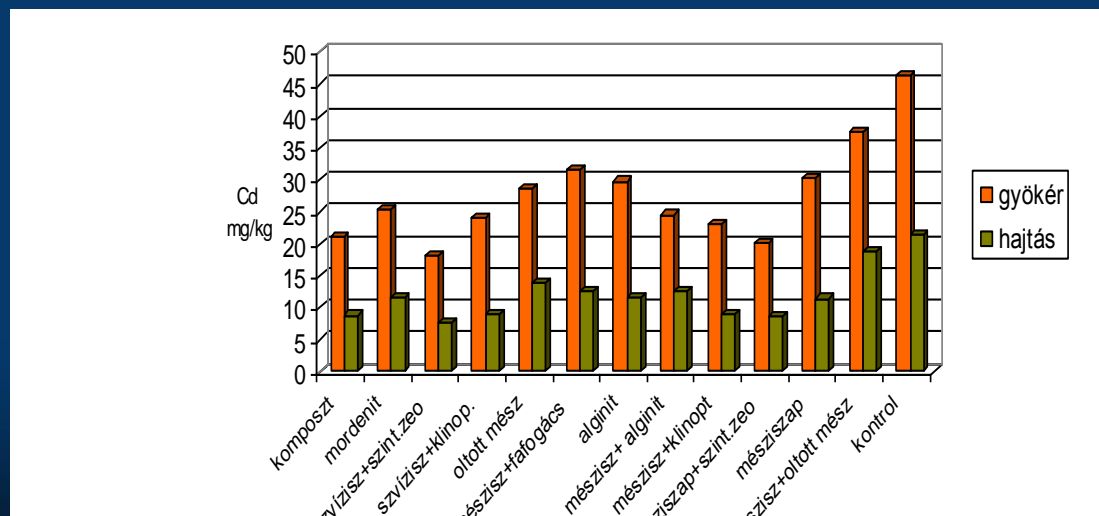
GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A lucerna kadmium akkumulációja a gyökérben és a hajtásban (2005-2009)

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

A vörös csenkesz kadmium akkumulációja a gyökérben és a hajtásban (2007-2009)

Javaslatok

- **A flotációs iszapot mivel savanyú pH-jú, meszezni kell. Annyi mész hozzáadása ajánlatos, hogy az iszap pH-ja semleges, vagy gyengén lúgos legyen.**
- **A növények fejlődéséhez szükséges tápanyagot szintén pótolni kell, mert a meddő tápanyaghiányos. Ez lehet műtrágya, vagy szerves trágya egyaránt.**
- **A szennyvíziszap felhasználása jó megoldást jelenthet a szerves anyag pótlására, és egyidejűleg a keletkező szennyvíziszap elhelyezése is megoldódhat, felhasználása azonban komposztálás után ajánlott.**
- **A zeolitok hatása pozitívnak mondható, a flotációs iszap tulajdonságaira jó hatással van. Javítja annak szerkezetét, levegő-, hő- és vízgazdálkodását, és egyben hozzájárul a tápanyagok jobb hasznosulásához is.**

GYÖNGYÖSI KÁROLY RÓBERT CAMPUS

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!